

Referat - befaring – Jotunheimen NP utvidelse - Vågå – 30. sept. 2025

Frammøtte (arbeidsgruppe):

Repr. for beitebrukere: Hans Petter Vaberg (1)

Vågå tamrein: Bjørn Benrud (1)

Vågå fjellstyre: Oskar Pettersen (1)

BirdLife Oppland: Geir Høitomt (2)

Sel og Vågå bondelag: Helge Sandbu (2)

Vågå Sau og geit: Sverre Blankenborg (2)

Vågå kommune: Per-Ivar Weydahl, Laila Nersveen, Harald Sve Bjørndal

Innlandet fylkeskommune, driftsavdelingen Otta: Andreas Sande Lien

Statsforvalteren i Innlandet:

Nasjonalparkforvalter Kari Sveen (sekr for nasjonalparkstyret)

Harald Klæbo (ref)

Forfall:

Repr for setereigarar; Hanne Rugstad Sveen (1)

Repr for reiselivsbedriftene i Sjodalen; Harald R. Øvstedal (1)

Naturvernforbundet i Ottadalen - Nina Andby, Sigrid Aunan (2)

Vågå bonde- og småbrukarlag Øystein Stubrud (2)

Rada reiseliv - Sten Hansson (2)

Hindsæter (kl 1000-1100)

Tema:

- Overfor Hindsæter: Private hytter og tilførselsveg som foreslåes grenset ut.
- Veogjelet naturreservatet, sammenheng med en NP utvidelse.
- Hindgjelet (hvis det blir tid): Geologi, elvegjel og gammel furuskog.
- Kraftlinja; nedre grense for planområdet.

Innspill:

Langmorkje Allmenning burde vert med på befaringen, i og med at dei forvaltar virkesretten i skogen det er snakk om. SF Enig, dei burde vore invitert, vi skal be om eit tilbod om vern av skogen, vil følge vanlege prosedyrar for frivillig vern av skog.

Allmenningen står fritt til å unndra seg vern om dei ikkje godtek erstatningstilbodet frå Staten

Det er argumenter for og mot å grense ut vegen ovafor Hindseter med dei tre hyttene. Ved å ha veger/infrastuktur i verneområda gir det eit signal om lokal bruk av verneområdet, samt ei større sammenbindingssone mellom nasjonalpark og Veogjelet naturreservat.

Motargumanta er at tekniske inngrep som dette gjør verneforskriften meir komplisert, og en må ha bestemmelser som regulerer bruken av vegen spesifikt. Nasjonalparker skal i prinsippet være eit vern av natur uten vesentlige inngrep. Når slike inngrep er i kanten av utgreingsområdet vinn ein lite naturverdier ved å ha det med. Truleg vil private hytteeigarar vere utanfor en NP, men det kan og vere motsatt.

Det vart ikkje tid til å gå langs Stor-Hinde – kort orientering om verneverdier på avstand, der en hadde godt innsyn mot setrene og kraftlinja som forutsettes at skal ligge utenom verneområdet .

Russtangen (kl 1115-1230)

Tema:

- Kjøresporet inn Russdalen. Hytter nord for Baklie naturreservat, aktuelt å grense ut sammen med seterkveene.
- Gå innover råket til Russdalen. Bruken av kjøresporet – beitebruk. SFIN vil foreslå kjøresporet inn i nasjonalparken, foreslå egne nye bestemmelser i verneforskriften.
- Ekstremrik bakkemyr, gammel skog.

Kjøresporet innspill:

Argumenter for å ha kjøresporet innenfor vernet 2 delt; det gir forvaltningsstyresmakta kontroll på at standarden på kjøresporet holdes noenlunde på nivå den er på et evt vernetidspunkt, det vil fra Statsforvalterens ståsted ikke være ønskelig med en gradvis overgang av vegen mot bilvegstandard. Det er mulig å legge vernegrensa langs elven som et fast og tydelig linjedrag i terrenget. Hvis en skal ta høyde for ønsker om å ha kjøresporet utenom vernet, vil det være fullt mulig å definere ei grense som f eks 5 eller 10 meter fra vegens midte.

Beitenæringen ønsker at vegen blir liggende utenfor parken. Om den blir liggende innenfor er ser næringen for seg at det kan komme er redd for kritikk/press fra allmenheten som bruker nasjonalparken mot kjøring med motorkjøretøy i et verneområde selv om det bare skjer langs kjøresporet og det er hjemlet i verneforskriften.

Fra beitenæringens ståsted er det ønskelig med stedvis noe utbetring av vegen, gjennom å fjerne enkelte store steiner, punktvis oppgrusing og mulighet for å justere kryssing av Tverræ ettersom sideelva skifter far. Det ble påpekt at en slik tilpasning gir samlet sett mindre inngrep enn om en har permanent bro og må grave for å holde elva i samme løp.

Illustrasjon fra Norgeskart:

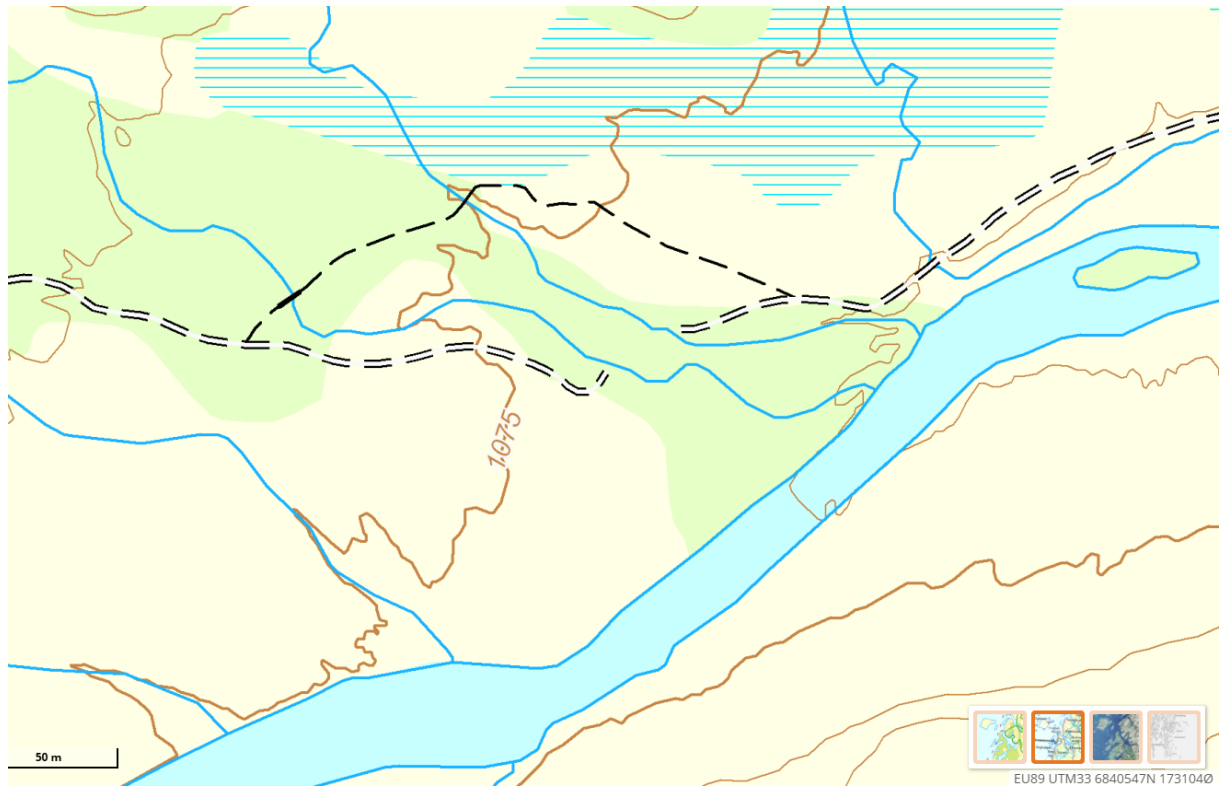

Fig 1. Det «vegen»/hjulsporet krysser Russa,

En noe bedre veg enn dagens standard vil signalisere en mulighet for økt lokal bruk av nasjonalparken, noen som er viktig i forhold til aksept for vernet lokalt. Så lenge en ikke utvider traseen vil ikke vedlikeholdet gå ut over verneverdiene.

Angående kjøring i samband med næringsfiske, det må kun gjelde dei som har fiskerett dvs eigar av Russvatnet og dei som fiskar på oppdrag frå fiskerettshavar/eigar.

*Kommunen mener at dersom kjøresporet blir liggende innenfor vernet vil det være en fordel om kjøresporet omtales som en **driftsveg**, da vil dette forenkle den kommunale saksbehandlingen. Kjøring til bestemte formål på driftsveg kan skje uten videre etter motorferdselslovens bestemmelser. Kommunen ønsker derfor at kjøresporet/driftsvegen er i nasjonalparken. En foreslår at enkelt vedlikehold med siktemål å opprettholde dagens standard, kan gjøres uten videre. For større utbedringer kan det være en hjemmel i forskrifta for at forvaltningsmyndigheten skal kunne vurdere dette.*

Rikmyra som går helt ned til kjøresporet er viktig som tidleg beite rett etter beiteslipp. Beitingen her bidrar trolig til å holde området åpent og hindre gjengroing.

Rovvilt: - det kommer et eget notat fra Statsforvalteren som omtaler problemstillinger knyttet til rovvilt/beitebruk i utvidelsesområdene. Det aller meste innenfor rovviltforvaltningen herunder felling av rovvilt, bestemmes etter retningslinjene i regional forvaltningsplan for rovvilt i region 3. Områdets vernestatus har ingen betydning i forhold vurderingen av aktuelle tiltak rettet mot rovviltet (skadefelling/lisensfelling) eller tiltak rettet mot beitedyr (forebyggende tiltak). Utkjøring av fellingsmannskap og sankepersonell langs kjøresporet til Russvatnet vil antagelig kunne defineres som «beitebruk» og kan skje uten videre søknad. Det som vil bli regulert av verneforskriften blir bruk av «løs på drevet halsende hund» for skadefelling av ulv. Pr i dag er lisensfelling av jerv og ulv ikke direkte tillatt etter verneforskriften, dette vil bli tatt inn i forskriftsrevisjonen.

Det er ønskelig at det blir gitt mulighet til at forvaltningsstyresmakta kan gi tillatelse til bruk av drone til visse formål f eks beitebruk – det kan da knyttes vilkår til bruk av drone som f eks hensyn til sårbare arter, tidspunkt og andre hensyn.

Utkjøring av åte

Nedre Leirungen (kl 1345-1445 kjører ned til vatnet)

Tema:

SFIN foreslår å grense ut private hytter som ligger mellom grinda/parkeringsplassen ved bekken og fv ved nedre Leirungen. På grunn av de dokumenterte verneverdiene kartlagt rundt de mindre buone (kart 3) ved vatnet foreslås disse med i et utvidet vern.

Statsforvalteren ønsker å ha med innenfor vernet de små vatna/våtmark som er mellom nedre Leirungen og Sjoa/Gjendeosen. Bergand (EN) og rødstilk og trane er observert her. SF foreslår utgrensing av bebyggelse, tekniske anlegg for Gjendebåten og slamlagune for Gjendesheim.

Økende løshundproblem for beitenæringa i området.

Gamle (sperre)gjerder som burde vært fjerna. Verneforskrifta for eksisterende nasjonalpark åpner for å etablere nye sperregjerder.

En del skrot i området som bør fjernes før det blir nasjonalpark (fig 1).

Innspill:

Det foreslås at det blir et møte med de private hytteeierne og Statsforvalteren – der det blir gitt informasjon om verneverdier og evt konsekvenser av et vern i området.

Kommunen v/ordfører vil gjerne delta på et slikt møte. Statsforvalteren vil følge opp dette. Det må inn et punkt under motorferdsel i verneforskrifta som omhandler kjøring til hyttene ved Nedre Leirungen, f eks transport av varer, proviant, materialer og utstyr kan skje uten videre søknad.

Statsforvalteren bes ta kontakt med Innlandet fylkeskommune om hvorvidt det er ønskelig at bebyggelsen innen spesialområde bevaring i Reguleringsplan for Gjendeosen – Reinsvangen ved Gjendeosen har et tilfredstillende vern etter kulturminneloven, eller om det er ønskelig at bygningene inngår i nasjonalparken. Det er også automatisk freda kulturminne i dette området.

Øvrig bebyggelse og tekniske anlegg/bygg for Gjendesheim og Gjendebåten grenses ut.

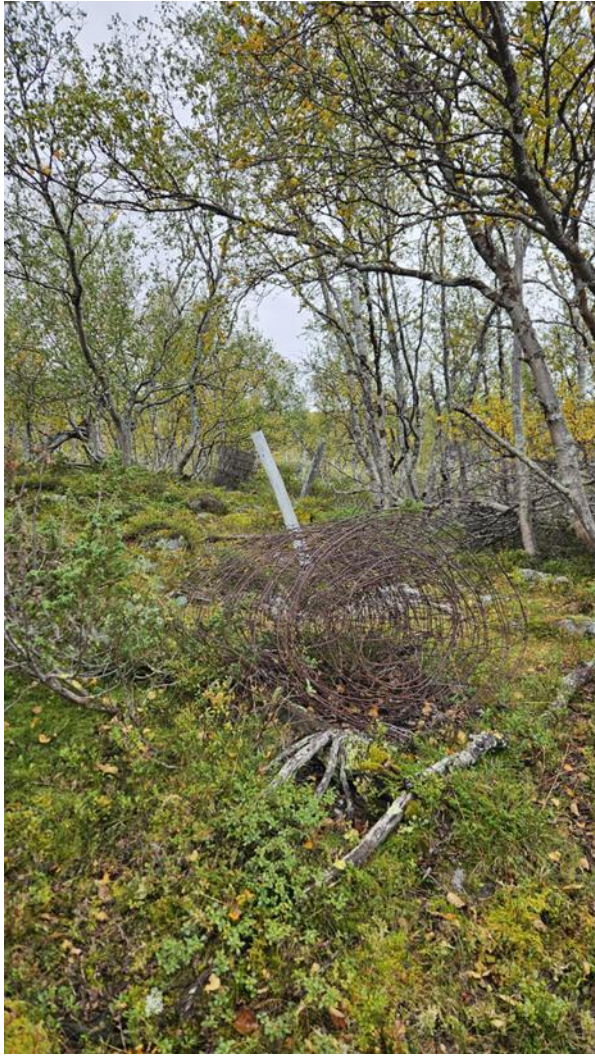

Fig 2. Gammelt gjerde i lia vest for Varga må fjernes, uavhengig av om det blir vern eller ikke (foto: Kari Sveen)

Vargebakken (kl 1500-1530)

Tema:

Parkeringsproblematikk – villparkering, dels inn i vegen i 80-sone

Bedre tilrettelegging for busstransport i høgsesong (fra 1.juli, i høsthelgene og påska) bør vurderes som alternativ til å dimensjonere parkeringsplassene til å ta unna all trafikken også på toppdagene.

Forsøpling.

Innspill:

Det beste hadde vært om den lille parkeringsplassen som er på Vargebakken ble gjort om til busstopp, og at all parkering her opphører og blir henvist til Reinsvangen.

Forsøpling/toalettavfall synes i buskene, og gir et svært dårlig inntrykk.

SFIN opplyser at nasjonale turistveger ikke vil etablere/drifte et toalettbygg, men et samarbeid er en ikke helt avvisende til.

Toalettet ved P-plassen ved NP-grensa Glitterheim kan ikke sammenlignes med det trykket som vil bli på et toalett ved Vargbakken. Krevende å drifte, ansvar osv.

Avkjørsel på kommunegrensa mellom Vågå og Øystre Slidre – 1600 (Hvis tid).

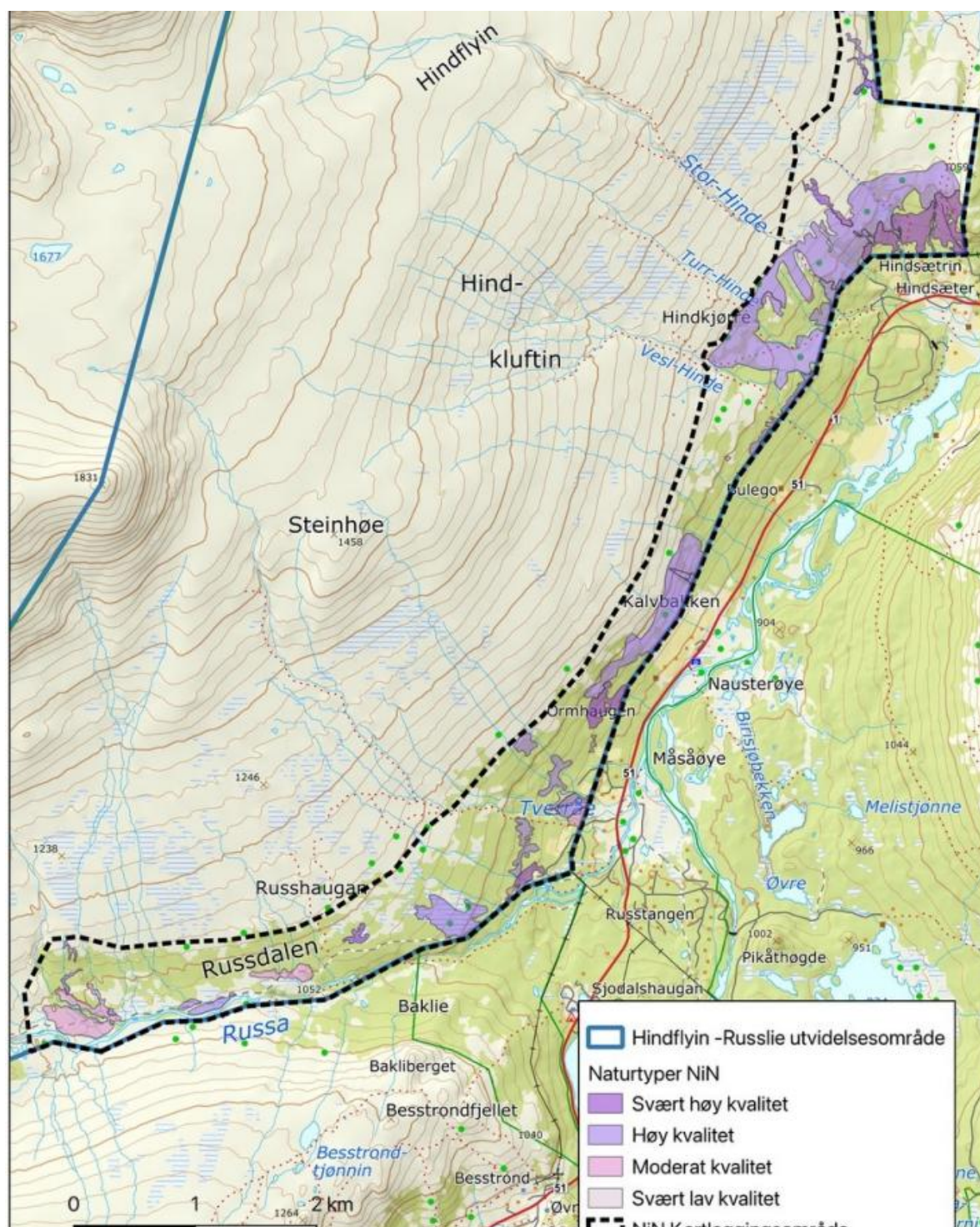
Tema:

Gir god oversikt over utredningsområdene, se utredningsområdet over kommunegrensa; Leirungsmyrin.

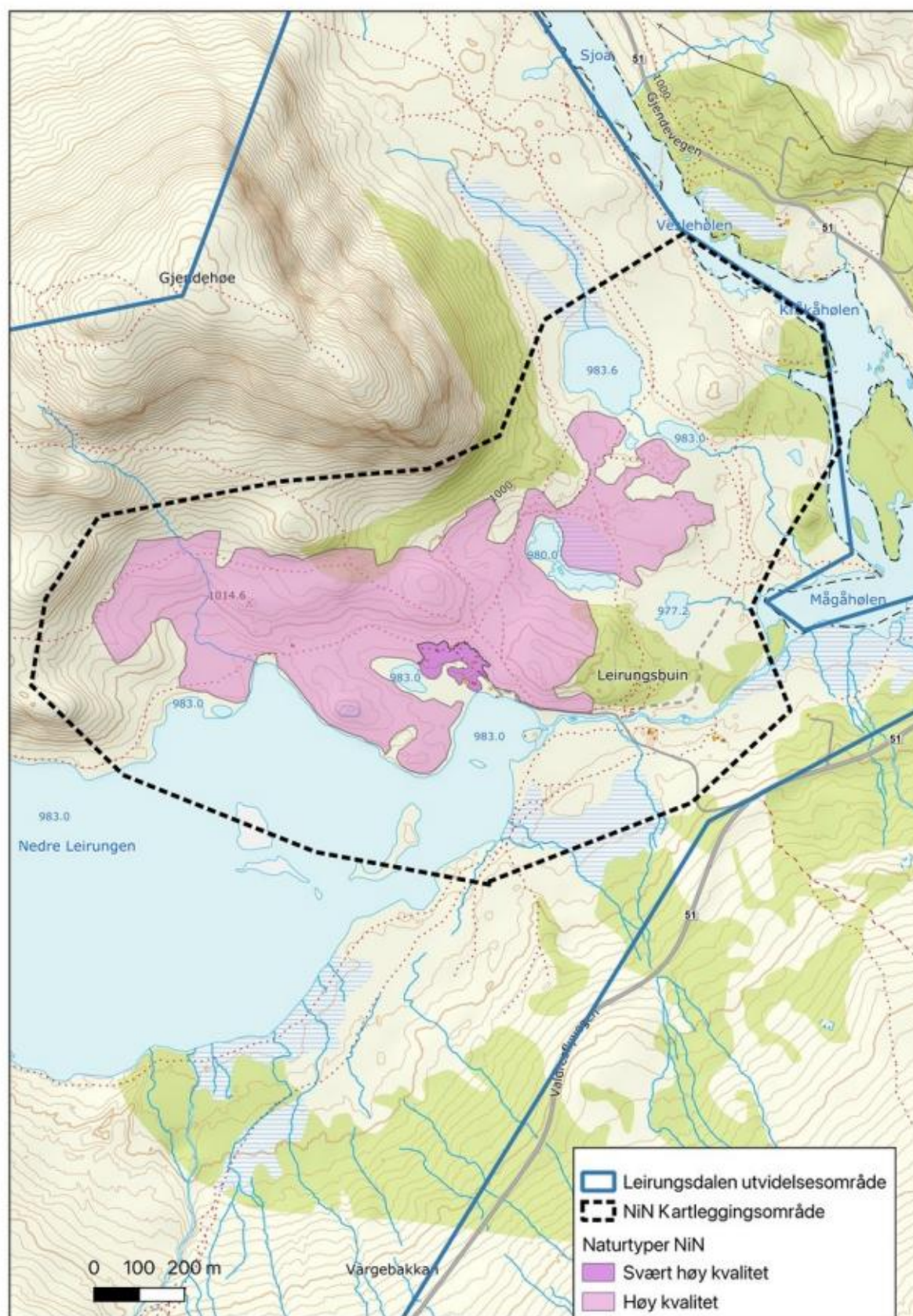
Ikke gjennomført på befaringen.

Topographic map of the Besna Minikraftverk area in Norway. The map features three distinct regions highlighted with different hatching patterns: a green hatched area on the left, a large purple hatched area in the center, and a red hatched area on the right. The map includes contour lines, place names, and elevation markers. Key locations include Heranosbue, Stuttgongfossen, Besna Minikraftverk, and Besnaheim. The map also shows the Besna Minikraftverk dam and the Besna Minikraftverk power station. The map is titled 'Besna Minikraftverk' and includes a legend at the bottom left showing a white box with a black border and the word 'stone'.

Kart 2 – kartlagte naturtyper etter NIN-metodikk Strekningen Hindseter - Russdalen

Kart 3 - Kartlagte naturtyper etter NIN-metodikk – Nedre Leirungen

Kart 4 Oversiktskart – Del område Hindflyin

Delområde 5 Oversiktskart – delområde Leirungsdalen

Figur 24. Delområde 2 Leirungsdalen.